

SMSČR

SDRUŽENÍ MÍSTNÍCH SAMOSPRÁV

2 PŘÍMÁ VOLBA STAROSTŮ

3 RUD: BLÍŽÍME SE DO FINÁLE

ÚNOR

1/2011

INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ

Rušení venkovských pošt pozastaveno. Co bude dál?

Úvodní slovo předsedy SMS ČR Josefa Bartoňka k plíživému omezování rozsahu a kvality poštovních služeb na venkově

Vážené paní starostky, vážení páni starostové, není tomu tak dávno, co se k nám do hlavní kanceláře SMS ČR dostala naléhavá prosba o pomoc. Do malé obce Březnice u Zlína právě mířil zástupce České pošty s oznámením záměru uzavřít zdejší poštu. Tento případ se i přes odpor poštovních manažerů dostal na veřejnost a nám do SMS začaly ještě před Vánocemi chodit desítky žádostí o radu a pomoc ze všech koutů republiky.

Situace byla vždy velmi podobná. Starostům byl oznámen termín uzavření pošty (často s pouhým dvouměsíčním předstihem) a navržena možnost provozování omezených poštovních služeb s příspěvkem zpravidla 70 Kč/hod (plus pohyblivá složka převážně 1,50 Kč za transakci). V případě nedohody zástupci pošty hledali partnera u místních maloobchodníků a jako třetí řešení se nasazovalo motorizované doručování. Pošta jej prezentuje jako plnohodnotnou náhradu za zrušenou poštu. Tomuto postupu pošty předcházelo dlouhodobé jednání pošty se SMO ČR. V samém závěru roku 2010 se agendou rušení pošt začalo zabývat SMS ČR. Na počátku

ledna jsme rychle zmonitorovali situaci v celé republice a navázali kontakt s médii. Zjistili jsme, že zkušenosti z míst, kde již k uvedeným razantním změnám došlo, nejsou dobré.

Z obcí se ozývala nespokojenost

V polovině měsíce jsem informoval o nespokojenosti obcí generální ředitelku České pošty Marcelu Hrdou, na základě čehož se 31. ledna uskutečnilo úvodní jednání zástupců České pošty s představiteli SMS ČR. Pro většinu starostů to byla vůbec první příležitost, jak získat informace o projektu změn v síti venkovských pošt.

Zároveň jsem podal podrobnou

informaci o současné situaci obcí, které čelily rušení místních pošt, ministru vnitra Radku Johnovi. Ten z titulu zřizovatele vyzval generální ředitelku k rezignaci. Velmi kladně hodnotím vyjádření pana ministra, že stávající pobočková síť České pošty je rodinným stříbrem, a že před neuváženým rušením kamenných pošt by měla být upřednostněna snaha o jejich zachování. Krokem kupředu je i nedávná pozornost obou parlamentních komor, které prostřednictvím Podvýboru pro územní rozvoj PS a senátní Stálé komise pro venkov vyzývají poštu ke zlepšení komunikace s obcemi, k citlivému přístupu a k transparentnímu zveřejňování potřebných informací.

Co budeme i nadále prosazovat?

- Přehodnocení stávající situace v obcích, kterým byla pošta uzavřena bez náležitého projednání do ledna 2011.
- Zveřejnění té části transformačního projektu České pošty, která se týká změny pobočkové sítě.
- Odtajnění seznamu 1700 venkovských pošt, které mají být zrušeny a převedeny na jiného provozovatele.
- Zavedení vstřícnosti a otevřenosti do komunikace mezi poštou a obcemi.
- Navýšení plateb za provozování poštovních služeb pro obce na spravedlivou úroveň. Odstranění nepřiměřené výše sankcí v uzavíraných smlouvách.

V únoru jsem se společně se zástupci Komory obcí SMO a Spolku pro obnovu venkova zúčastnil také dvou jednání s představiteli České pošty. Výsledkem byla vzájemná dohoda o společném postupu organizací zastupujících obce. Následně však SMO uzavřel s poštou memorandum, které obě strany vyhlásily za podporu projektu změn pobočkové sítě. Od tohoto kroku jsme se distancovali. Při dalším jednání tak vynikla tmelící role Spolku pro obnovu venkova, který zaštiťoval zatím poslední schůzku ve čtvrtek 24. února. Ta přinesla jedno-

značný výsledek – pozastavení procesu rušení poboček do nástupu nového vedení České pošty. Další omezování úrovně a dostupnosti důležitých listovních a peněžních služeb občanům venkova je tak alespoň na čas zažehnáno.

Vážené paní starostky, vážení páni starostové,

vyjádřit v kostce smršť událostí, která se v kauze České pošty od Vánoc odehrála, není jednoduché. Bezezbytku předpovědět další vývoj situaci

také nelze, byť budou naše stanoviska neměnná. Otázkou se však vrátím na samý začátek mého příspěvku. Co by bylo kdyby obec Březnice nebyla členem SMS ČR a nezveřejnila svůj problém? Odpověď nechávám na Vás. Mohu Vám slíbit, že i napříště budeme připraveni řešit společné problémy, s kterými se při výkonu funkce setkáte.

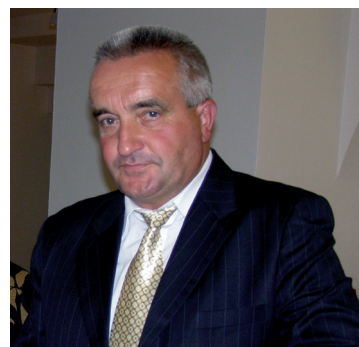
Ing. Josef Bartoněk
předseda SMS ČR

Aktuální téma: přímá volba starostů

Jak to vidí Ing. Jiří Nešpor, starosta obce Zádub-Závišín a 3. místopředseda SMS ČR?

Důvody pro přímou volbu starostů:

- ✓ zodpovědnost starostů malých obcí (faktická i morální) výrazně převyšuje svým rozsahem jejich pravomoci, je proto nutné výrazně posílit pravomoci starostů.
- ✓ starosta malé obce je pro většinu jejích občanů zosobněním samosprávy, aniž by tito tušili, jak malé vlastní pravomoci má.
- ✓ současný volební systém, mnohdy i na malých obcích, vynese do postu starosty jedince, který by přímou volbou zvolen nikdy nebyl a nemůže tedy splňovat požadavky, které na něj občan (i nevědomky) klade.
- ✓ starosta, aby splnil zákonné požadavky i požadavky voličů, musí mít mnohem silnější mandát, který mu přímá volba ve spojení s dalšími zákonnými úpravami zajistí.
- ✓ na první místa kandidátek by se konečně dostali skuteční zájemci o starostovský post (viz tzv. lapači hlasů).

Ing. Jiří Nešpor

Způsob volby? Absolutně většinový (dvoukolový)

- ✓ eliminuje se nevýhoda jednokolového systému, kterou je možné náhodné vítězství jednoho kandidáta, prosazovaného „pouze“ největší menšinou
- ✓ náklady nebudou vysoké; v mnoha případech rozhodne již kolo první, protože počet kandidátů nebude tak velký a nebo se jasně vyprofilují favorité již před první volbou; jedná se navíc o malé obce s malým počtem voličů a volebních okrsků.

A jak to vidí Mgr. Ing. Jan Sedláček, starosta obce Křižánky, člen PS SMS ČR pro agendu a bezpečnost?

Podrobně jsem prostudoval nedávno aktualizovaný dokument Ministerstva vnitra Analýza přímé volby starostů (zveřejněno též na www.smscr.cz). Z pohledu starosty malé obce vnímám snahu o zavedení přímé volby starostů se sympatiemi. Dokáží si představit větší rozsah pravomocí. Pokud se však přímá volba starostů malých obcí skutečně v roce 2014 uskuteční, lze časem předpokládat i postupné změny a přesuny v rozsahu kompetencí a pravomocí. Příkladem tohoto vývoje, se všemi pro a proti, může být třeba sousední Slovensko.

Obávám se však zmatků, pokud by nebyla přesně stanovena hranice dle velikosti obce, kde bude přímá volba probíhat. Stejně velké obce

budou mít rozdílné způsoby volby starosty. Změnu navíc pocítí hlavně starostové těch nejmenších obcí, kteří jsou permanentně pod tlakem zvyšujících se nároků na výkon své funkce a mají také největší problémy prakticky s každou změnou příslušné legislativy. Uskutečnění přímé volby a následné 1. volební období přímo volených starostů, by tak mohlo být i hřebíčkem do rakve tohoto důležitého reformního kroku.

Je jasné, že zavedení přímé volby není jednoduchou záležitostí, a to jak po stránce odborné, tak i po stránce politické, zvláště pokud si změny vyžádají i změnu Ústavy ČR, pro kterou je nutná tzv. ústavní většina. I tak si však myslím, že klady přímé

Mgr. Ing. Jan Sedláček

volby převažují nad zápory. Neměli bychom odmítat odvážné reformní kroky, které povedou k ještě většímu podílu občanů na demokratickém rozhodování o budoucnosti obcí, ve kterých žijí.

Věra Kovářová a Josef Bartoněk:

„Boj za spravedlivější financování obcí se blíží do finále“

V pondělí 21. února zasedala komise pro přípravu nového zákona o rozpočtovém určení daní (RUD) na ministerstvu financí. Na výsledky jsme se zeptali jejich aktérů, předsedy SMS ČR Josefa Bartoněka (JB) a místopředsedkyně SMS ČR Věry Kovářové (VK).

Poznamenaly loňské parlamentní a komunální volby jednání komise?

JB: Opravdu došlo k výrazným změnám. Nová koaliční vláda včetně ministra financí chce prosadit nový zákon. To je historický pokrok. Velkou zásluhu na tom mají noví poslanci, kteří s námi od počátku proti diskriminaci menších měst a obcí bojují.

VK: Obojí volby byly pro nás novým impulsem. Dokud budu mít možnost pro obce a SMS pracovat, budu tak dělat ráda.

Dá se v přípravě nového financování obcí hovořit o pokroku?

VK: Určitě ano, a to díky novému přístupu politické reprezentace i pracovníků ministerstva. Je třeba ale dodat, že jednání jsou stále poměrně složitá. Na jednání komise v prosinci loňského roku ministr Kalousek přednesl limity, ze kterých by mělo nové financování obcí vycházet (viz tab., pozn. red.). Jeho návrhy neodpovídaly tomu, co od počátku požadujeme.

JB: To je pravda. Například analýza odborníků z vysokých škol prokázala neopodstatněnost privilegií velkých měst. My žádáme oddělení

krajských a obecních kompetencí Prahy a následně zrušení neopodstatněného zvýhodnění. Kalouskův návrh zvláštní postavení Prahy zachovává. Také podíl ve financování by se podle výsledku analýzy a stavu v okolních zemích měl pohybovat mezi 2 – 2,5, to navrhovaný trojnásobek nerespektuje. A mrzí nás, že se při konstrukci nového zákona nepočítá s využitím analýzy. Ta byla k tomuto účelu zpracována a je velmi solidním podkladem.

Takže návrhy ministra Kalouska jsou pro vás nepřijatelné?

VK: Takto kategoricky se to říct nedá. Při kladení požadavků musíme stále brát zřetel na nutnost zajistit novému zákonu politickou podporu. Naši kolegové Macháček a Števanka, kteří se zabývali propočty reálných dopadů návrhu, nám také pomohli udělat si představu o tom, co je v dané chvíli možné požadovat a prosadit.

A nějaká jednání už proběhla?

JB: K nim jsme se ani nedostali. Poslední návrhy předložené pracovníky ministerstva při únorovém zasedání

komise vše rozmetaly a byly pro nás studenou sprchou. Z trojnásobku se stal 3,8 násobek, Praze nejenže nebylo odňato privilegované postavení, ale opět se hovořilo o zvýhodnění tří dalších největších měst, byla opuštěna myšlenka dočasné stagnace příjmů Prahy, výrazně se snížilo slibované posílení RUD ze státního rozpočtu, namísto adresného rušení netransparentních nenárokových dotací se předpokládá pouze plošný přesun 1 mld. z těchto prostředků do RUD.

VK: Návrh také nerespektuje závěr analýzy, že všechny obce mají 40% nákladů na občana shodných. Opět počítá pouze s 3% váhou kritéria prostého počtu obyvatel.

Takže jste zase na začátku?

VK: To ne. Naše požadavky podporují závěry analýzy, pozitivní jsou i politické dohody včetně koaliční smlouvy a vládního prohlášení. Je třeba vrátit se pár kroků zpět, znovu prozkoumat technické možnosti nastavení RUD a sladit předložené návrhy s politickými dohodami.

JB: Rozhodně to nevzdáme.

Děkuji za rozhovor

Kritéria výpočtu nového RUD:

1. Přepočítaný počet obyvatel
2. Prostý počet obyvatel
3. Katastrální výměra obce
4. Počet žáků ve školách

Členové komise pro reformu RUD za SMS ČR:

Ing. Josef Bartoněk, předseda SMS ČR
Ing. Věra Kovářová, místopředsedkyně SMS ČR
Mgr. Tomáš Chmela, tajemník SMS ČR
RNDr. Martin Macháček, CSc., starosta obce Ondřejov
Ladislav Števanka, starosta Domašova nad Bystřicí

Limity ministra Kalouska:

1. Podíl mezi příjmy ze sdílených daní mezi Prahou a nejmenší obcí by neměl být větší, než 3
2. Průběh financování napříč velikostními kategoriemi by se měl blížit přímce
3. Praha by měla mít v RUD zvláštní postavení z důvodu, že je současně obcí i krajem. Zbývající velká města budou zařazena mezi ostatní obce.

Veřejně prospěšné práce v roce 2011.

SMS ČR prosazuje zachování stavu z roku 2010

Série ministerských metodických pokynů, které omezují opětovné zaměstnávání osvědčených pracovníků na veřejně prospěšné práce (VPP) vyvolala v mnoha obcích nevoli. SMS ČR k tématu dostalo řadu reakcí, které jsou vesměs velmi podobné. Například starostka jihomoravské obce Horní Břečkov Petra Formanová k tomu uvádí: „Nově nastavená pravidla nám více než komplikují situaci. Mám osvědčené zaměstnance VPP, kteří odvádí svou práci velmi dobře. Je jim nad 50 let, většina z nich pečuje o své staré a nemocné rodiče (dávkování léků, nákupy), takže je tu i nutnost být v dosahu. Víím, že jinde než u obce práci nedostanou, neboť jsou již vyššího věku, většinou nevyučené, mají drobné zdravotní problémy, nevlastní řidičský průkaz. Pokud bych měla toto místo obsadit lidmi, kteří by splňovali připravované podmínky pro letošní rok, tak jsem si téměř jistá, že to dopadne tak, že se mi do práce nikdy nedostaví.“ V podobném duchu se nesou i další příspěvky starostů napříč republikou.

Zástupci SMS ČR tyto výtky 3.

února tlumočili přímo ministru Drábkoví. Zde je jeho odpověď: „Opětovné zaměstnávání osob na VPP v intervalu 3 let není dáno zákonem, nýbrž je pouze doporučeno metodickým pokynem. VPP

je totiž pomoc nezaměstnaným obnovovat a vytvářet pracovní návyky. Jedná se ale o metodický pokyn, se kterým se dá dále pracovat. Pokud nejsou žádní jiní pracov-

níci, úřady práce samozřejmě mohou v takovém případě znovu poskytnout na práci VPP opakovaně stejné pracovníky. Proto je možné využít výjimku. Její schválení je v kompetenci místního Úřadu práce. Pokud ji neschválí, existuje možnost řešit věc s krajským úřadem práce. Pokud ani tento orgán nerozhodne, pak je možné se obrátit na pana náměstka Machotku. Pokud však noví nezaměstnaní jsou, je potřeba zkusit dát práci právě těm (i když byli ti předchozí proškoleni), protože je důležité, aby lidé vedení na úřadu práce neztráceli pracovní návyky.“

Ačkoliv vysvětlení ministra Drábka zklidnilo situaci, oficiální názor předsednictva SMS ČR je **zachovat podmínky platné v roce 2010 i pro letošní rok**. Tento krok podporuje i skutečnost, že výše prostředků určená na VPP je od minulého roku nezměněna. V roce 2012 má zároveň začít platit zcela nová legislativní úprava, která přinese jiné parametry státní politiky zaměstnanosti.

Tomáš Chmela
tajemník SMS ČR

Rušení stavebních úřadů na venkově se nekoná. Zaúřadovala prý „novinářská kachna“

Připravovaná novela stavebního zákona neobsahuje žádný záměr rušení stavebních úřadů. Zprávy, které se objevily na veřejnosti, byly novináři údajně nesprávně interpretovány. Tuto pozitivní zprávu dne 22. února tlumočil náměstek ministra pro místní rozvoj Miroslav Kalous na jednání Stálé komise pro venkov. „Nesouhlas se záměrem rušení některých stavebních úřadů, který proběhl médií, jsme vyjádřili přímo ministru Jankovskému na jednání dne 17. ledna. Tento krok by znamenal další odliv omezeného spektra služeb, které mají občané venkova v mnohých obcích k dispozici“, uvádí k zažehnané hrozbě předseda SMS ČR Josef Bartoněk.

Aktuality z krajských setkání SMS ČR

Setkání s kolegy starosty a s představiteli SMS ČR na krajských setkáních je významnou formou spolupráce uvnitř naší organizace. Neformální diskuse bývá vždy jedinečnou možností předat názory na fungování samospráv dále mezi členy předsednictva SMS. Demokratický přístup a kolegiální atmosféru hodláme zachovávat i na dalších krajských setkáních, která se uskuteční v následujících týdnech a měsících. Všechny Vás co nejsrdečněji zveme!

Členové předsednictva gratulují nově zvoleným představitelům krajských organizací SMS ČR:

Ing. Olga Tkáčová, předsedkyně krajské organizace SMS ČR ve Zlínském kraji, starostka městyse Pozlovice (zvolena dne 13. prosince 2010)

Termín	Kraj
28.2.2011	Jihočeský
8.3.2011	Středočeský
10.3.2011	Moravskoslezský
11.4.2011	Karlovarský
12.4.2011	Královéhradecký
14.4.2011	Liberecký
21.4.2011	Pardubický

Karel Drašner, předseda krajské organizace SMS ČR v Ústeckém kraji, starosta obce Háj u Duchcova (zvolen 24. ledna 2011)

Romana Albrechtová, místopředsedkyně krajské organizace SMS ČR v Ústeckém kraji, starostka obce Klapý (zvolena 24. ledna 2011)

Kontakty na SMS ČR: Adresa sídla SMS ČR je Zlín - Prštné, Nábřeží 599, 760 01, telefony: 577 688 203, 605 345 806, internet: www.smscr.cz, email: info@smscr.cz, Informační zpravodaj SMS ČR vydává Sdružení místních samospráv ČR se sídlem Zlín 760 01, Nábřeží 599, IČ: 75130165, www.smscr.cz, info@smscr.cz, místo vydání Zlín, dat. vydání 28. 2. 2011, č. 1/2011, ev.č. MK ČR E 20029. Výkonný redaktor: Mgr. Tomáš Chmela; Redakční rada: Ing. Josef Bartoněk, předseda; Edita Nezvalová, Ing. Věra Kovařová, Ing. Jiří Nešpor.